

# Це осяйне світло душі

Моя громадсько-політична діяльність понад 25 років тісно пов'язана з працівниками районного будинку культури, бібліотек, краєзнавчого музею, кіновідеомережі, будинку дітей та молоді. Березнівщина славиться майстрами аматорського мистецтва, які ще в давні часи під час польської влади несли людям духовне начало, пов'язане з давньою українською культурою, звичаями, обрядами.



Завдячуючи їм, ми зберегли старовинні українські пісні, фольклор, народні традиції. Створювались хати-читальні, народні хорові колективи, самодіяльні театри, аматорські драматичні гуртки, студії. До славних подвижників культури належали – Клим Баранчук, Павло Луцик, Роман Мотруніч, Олександр Хом'як, Павло Пастушок та багато інших. В найтяжчі роки польської дискримінації вони наполегливо намагались зберегти українську культуру. А отець Миколай Бухович, настоятель церкви Різдва Пресвятої Богородиці УАПЦ м. Березне також не був байдужий до проблем культури, мав велику бібліотеку українських класиків і березнівчани охоче користувались нею. Він створив просвітянський хор, де розучувались козацькі, стрілецькі і повстанські пісні. Солоістами в хорі були Ольга Бай, Лідія Ількевич, Надія Громова. Помічник священника Микола Коцик разом зі своєю дочкою Лесею і дочкою Буховича Касінією в 1943 році створили народний хор – не за-мерла душа українців під час фашистської

церти відбувались прямо в полі.

В середині 60-х років я була старшокласницею і брала участь в танцювальному ансамблі РБК, яким керувала Ганна Радіо. Вона за короткий період зуміла захопити до колективу молодих, талановитих танцюристів, які постійно вдосконалювали техніку хореографічного мистецтва. Крім мене, в цьому ансамблі танцювали Надія Івченко, Людмила Смирнова (Кононова), Тамара Житковська (Качановська), Галина Пастушок (Коваль), Марія Гарбар (Рапута), Катерина Гаврилук (Касьян), Ірина Шелех та ін.

В цей період серед місцевих аматорів сцени помітно виділялась талановита співачка Віра Радіо (сестра Ганни Радіо). Українська народна пісня «За туманом нічого не видно» у її виконанні засвідчила високу виконавську майстерність. Дзвінкий, сильний голос, душевність, сценічна культура похвалила членів журі одного з обласних конкурсів, що дало їй можливість виступити на столичній сцені. Про її чудовий виступ писа-

ми вистав різних жанрів, коли цим колективом керували Михайло Дмитрук, Леонід Фабіанський. Вони зуміли залучити в театр талановитих акторів, які зіграли десятки ролей, а глядачі від побаченого та почутого на сцені отримували справжню насолоду та нагороджували артистів бурхливими оплесками.

Більше 50-ти років працює на ниві культури Ольга Черножукова, яка в свій час була керівником народної аматорської хорової капели. Капела – це унікальна духовна березнівська перлина, бо спів її акапельний, тобто без музичного супроводу. Філігранне нотне звучання, неповторний молитовний спів торкались найпотаємніших струн душі кожного слухача. Як правило, під час виступу капели глядачі в залі вставали. Скільки сил, енергії, любові до музики вклала О. Черножукова в цей колектив. Неодноразово капела виступала на обласній та столичній сценах, а керівник отримала звання заслуженого працівника культури України. Цей хоровий колектив і нині є окрасою церковного співу Свято-Покровського храму ПЦУ м. Березне. О. Черножукова починала працювати при керівнику Анатолію Поліщук, який славився і як митець, і як людина. Саме він зумів розгледіти в ній талант хормейстера. Взагалі в музичній школі зібрався чудовий творчий, самобутній, талановитий колектив викладачів на чолі з директором закладу Аллою Несен. Ансамбль бандуристів музичної школи (керівник А. Несен) нещодавно брав участь в заході з нагоди 15-ї річниці Помаранчевої революції, що проходив в центральній районній дитячій бібліотеці. Наданням якісної музичної освіти дітям сприяють викладачі Галина Кобзаренко, Лариса Мазепа, Ганна Ціпан, Алла Поліщук, а викладач Юлія Сут є керівником хору храму Різдва Пресвятої Богородиці ПЦУ м. Березне.

Кілька десятків років виступає незмінною

Особливий, прийнятний щем назавжди залишиться в душі від виставки виробів дітей з особливими потребами. Часто на таких заходах в музеї виступають аматори РБК. Це надає заходам особливого колориту.

На сьогодні міська організація Конгресу української інтелігенції плідно співпрацює з районною бібліотекою, де часто проводяться презентації нових літературних творів місцевих авторів, на які запрошуються представники влади, громадські активісти, школярі, студентська молодь. При сприянні директора районної бібліотеки Гарбар Л. А. ми проводили заходи по відзначенню пам'ятних дат – народження видатних діячів України, подій історії України. Завжди на таких заходах незмінною ведучою є Людмила Яковишина, яка ретельно готується до кожного заходу, створює в залі атмосферу свята, піднесення, важливості події.

Багато заходів культурно-просвітницького характеру ми проводили в районному кінотеатрі ім. Героїв Небесної Сотні при підтримці тодішнього директора Пастушка В. М. Завжди вагомими були його допомога, сприяння, порада та підтримка.

В даний час серед культпрацівників району з'явилися талановиті, яскраві, неповторні співачки Юлія Дибач, Мирослава Мішкевич, Ігор Нагорнюк, Давид Стеблюк. Пісні у їх виконанні набирають нового звучання та змісту.

На багатьох заходах державницького характеру ведучою є директор РБК Наталія Мельник, яка також була режисером та постановником вистави за романом Б. Боровця «На своїй землі» про командувача УПА Т. Б. Боровця.

Не можемо сьогодні не згадати добрим, теплим, щирим словом керівника народного аматорського ансамблю народної пісні «Криниченка» Малинського сільського клубу Волкову Ніну Корнійвну, яка, на жаль, так





окупації.

В 1947 році аматори драматичного гуртка здійснили постановку вистави «Сорочинський ярмарок» Миколи Гоголя, де в головних ролях відзначилися Марія Боровець, Софія Хом'як та інші актори.

Після війни самодіяльним хором керувала Ліза Ручко. За цю яскраву постать в культурному житті району, подвижницю народної творчості можна писати багато. Слід відзначити її самовіддану любов до сцени. Вона і співала, і декламувала, і танцювала. В її хоровому колективі були березнівчанки Надія Касьян, Віра Луценко, Марія Боровець, Домнікія Куц ( моя свекруха), Шура Корицький та інші співачки.

Важливе місце в культурному житті району посідав Михайло Бабак. Запам'ятався мені з диригентською паличкою в руці під час виступу духового оркестру РБК під його диригуванням – натхненний, талановитий, фанат духової музики. Впродовж багатьох десятиріч років без оркестру М. Бабака не обходилося жодне свято. Він був душею творчого колективу.

Софія Чернявська мала дар від Бога. Вміла передати почуття так емоційно, що глядачі в залі плакали і сміялись. Зіграла багато характерних ролей в багатьох спектаклях – справжня подвижниця сцени.

В 50-х роках минулого століття популярним був хор державних установ м. Березне, яким керувала Ліза Ручко. Членами цього хорового колективу були працівники райвиконкому, банку, ощадної каси, райфінвідділу, народного суду, ЦСУ.

В 60-х роках ХХ століття була запроваджена нова форма спілкування березнівських аматорів сцени з жителями навколишніх сіл. Формувались агіткультбригади, які виступали з концертами перед жителями навколишніх та найбільш віддалених сіл. До деякої міри це позитивно впливало на робочий ентузіазм колгоспників. В цих бригадах часто брали участь Надія Корицька, Марія Сут, Ганна Радіо, Ніна Акімова, Ліза Ручко. Пересувались вантажним автомобілем, який водночас слугував їм за сцену. Кон-

ла в тих роках республіканська газета і журнал «Культура».

Не можу не згадати про двох талановитих музикантів того часу, художніх керівників, організаторів культурно-масових заходів – Станіслава Русина та Василя Хом'яка. Їх концертна діяльність залишила помітний слід. Художні колективи під їх керівництвом досягали значних успіхів, ставали лауреатами багатьох музичних конкурсів. Вони підготували цілу плеяду талановитих митців. Завжди усміхнені, толерантні і разом з тим вимогливі. Їх творче горіння, щоденний пошук нового репертуару, удосконалення виконавської майстерності є прикладом для нинішніх працівників культури. Вони не могли жити без сцени, віддавали їй весь свій запал, нічого не вимагаючи взамін.

Добре відомі березнівчанам імена клубних працівників Таїси Бондаренко та Галини Миронець – безсумнівно обдарованих Богом. Вірш на слова Т. Г. Шевченка «Розрита могила», який майстерно прочитала Т. Бондаренко на одному з Шевченківських вечорів, запам'ятався пристрасно, глибоким розумінням Шевченкової поезії.

У 80-х роках ХХ століття на культурному небосхилі Березнівщини зійшла яскрава зірка, з'явився самобутній, оригінальний хормейстер Федір Гощук. Рівень виконавської майстерності народного аматорського хору «Богущ» він підняв на таку висоту, що цей творчий колектив став учасником та лауреатом багатьох обласних і республіканських пісенних конкурсів, а його керівник здобув високе звання заслуженого працівника культури України. До багатьох творів Федір Гощук сам писав музику, здійснював обробки українських народних пісень, притаманних нашому регіону, тому ці пісні звучали колоритно, оригінально, своєрідно в музичному супроводі оркестрової групи. В хорі «Богущ» співали і почесні ветерани сцени Юрій Гарасимчук, Сергій Шабатюк, В'ячеслав Юсковець.

Березнівський народний аматорський драматичний театр славився постановка-

ведучою на районній сцені Людмила Суцєвська. Так оголосити виступ артиста, як робила це вона, не міг ніхто. Неповторність, піднесеність, чіткість, оптимізм і чарівність – це те, чим володіє і чим притягує до себе глядачів Л. Суцєвська. Кожне мовлене нею слово має свій зміст і свою вагу.

Наша громадська організація проводила в РБК багато заходів просвітницько-культурного характеру, до яких залучались працівники культури, митці, які збирали велику кількість людей. В таких урочистих заходах завжди брав участь дитячий танцювальний колектив будинку дітей та молоді, який очолювала тоді Н. О. Іванова, а художній керівник – Людмила Мельничук. Чудові постановки сюжетних танців, сценічність, синхронність завжди піднімали настрій глядачам, викликали багато позитивних емоцій.

Добре пам'ятають березнівчани солістів РБК Тараса Гощука, Іванну Юсенко, Наталію Кобзаренко, Івана Яремкевича – продовжувачів мистецької слави березнівського краю.

В культурно-просвітницьке життя району органічно вплітається і мистецтво Ольги Осійчук. Її картини з топиного пуху – несподівано шокуючий витвір. В цих неповторних, талановитих полотнах відчувається перш за все любов до України, до матері, пошанування Бога. Ця жінка всебічно обдарована. Її статті в районній газеті про культурних діячів давнього періоду України дуже цікаві і змістовні. А ще вона веде молодіжні студії, що дуже важливо для культурного і духовного розвитку дітей.

З особливою пошаною ставлюсь до працівників районного краєзнавчого музею і його очільниці Н. О. Трохлюк, яка натхненно працює над культурною спадщиною нашого краю. В музеї часто проводяться виставки творів місцевих художників, над оформленням яких дбайливо працюють Кривець С. П., Нагай В. С., Сутуліна Т. П.

передчасно пішла з життя. Творчий колектив під її керівництвом був постійним учасником районних та обласних фестивалів, конкурсів, концертів. Цей відомий колектив єдиний в районі, який тричі побував на Сорочинській ярмарці, отримував призові місця та Гран-Прі. В їх репертуарі були пісні найрізноманітнішого тематичного спрямування.

За кожною хорошою справою завжди стоїть людина. Її принципи, переконання, відчуття, професіоналізм, людяність – словом, все, чим нагородив її Господь. Отож декілька слів про Хіміну В. О., що все своє життя присвятила мистецькій ниві. Валентина Олександрівна – вмілий організатор клубної роботи, знаючий фахівець, що працює на перспективу. Саме завдяки її наполегливості, творчому пошуку, вимогливості до себе і учасників, у Білці створений з її ініціативи фольклорний колектив, який одним із перших в районі здобув звання народного аматорського серед сільських колективів художньої творчості. Сьогодні він знааний не лише в селі чи районі, а й в області і єдиний сільський колектив в районі, що побував на Міжнародному фестивалі народної творчості в м. Києві.

В репертуарі колективу сотні пісень героїчних, побутових, обрядових, ліричних, стрілецьких, повстанських. Всі учасники діляться на дві підгрупи – старші і молодші. А це значить, що українські пісні, звичаї, обряди передаватимуться з покоління в покоління.

Мабуть, всі зі мною погодяться, що з концертів, виставок, урочистих заходів, різного роду презентацій ми виходимо окрилені, духовно збагачені, більше обізнані і піднесені.

Розвиваймо культурні традиції, підтримуймо представників культури, бо культура – це світло душі.

Алла КУЦ,  
членкиня НСЖУ.